
MATERIAŁ DLA NAUCZYCIELA

Kwietniowi Antypiraci to ogólnopolska akcja, której organizatorem jest Kujawsko-Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli we Włocławku.

Nazwa związana jest z przypadającymi w kwietniu: Światowym Dniem Książki i Praw Autorskich (**23 kwietnia**) oraz Światowym Dniem Własności Intelektualnej (**26 kwietnia**). W tych dniach odbywa się finał akcji i prezentacja prac uczestników. **Antypiraci** to oczywiście oznaczenie tych, którzy nie dokonują intelektualnego piractwa i tylko we właściwy sposób korzystają z własności intelektualnej.

Kwietniowi Antypiraci to inicjatywa skierowana do nauczycieli oraz uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Łączy edukację prawną, cyfrową oraz medialną w nowoczesny i angażujący sposób. Udział w akcji sprzyja kształtowaniu postaw aktywnych, świadomych i odpowiedzialnych użytkowników oraz twórców zasobów wiedzy, informacji oraz dóbr kultury. Są to kompetencje potrzebne we współczesnym społeczeństwie informacyjnym zarówno uczniom jak i nauczycielom.

Akcja Kwietniowi Antypiraci po raz dziesiąty promuje w szkolnych społecznościach wiedzę dotyczącą własności intelektualnej i prawa autorskiego. Z okazji 10.edycji akcji uczestnicy akcji - nauczyciele i uczniowie - będą uczestniczyć w lekcji o prawie autorskim, podczas której zostaną wykorzystane materiały edukacyjne wypracowane przez uczestników podczas poprzednich edycji, zwłaszcza prezentacja, która powstała online jako projekt międzyszkolny, escape roomy i testy online przygotowane przez zespoły uczestniczące w poprzednich edycjach.

W szkole często korzystamy z różnych pomocy dydaktycznych: filmów czy muzyki, robimy kserokopie obrazu lub krótkiego tekstu. W myśl przepisów prawa autorskiego są to **utwory** stanowiące **własność intelektualną twórcy**.

Proces edukacyjny jest więc pełen prawa autorskiego i możliwości jego naruszenia.

Własność intelektualna pojawia się we wszystkich dziedzinach życia, nie tylko szkolnego. W myśl definicji to *niematerialne dobro będące wytworem ludzkiego umysłu, przedstawione i utrwalone w materialnej postaci, mające oryginalny i nowatorski charakter*.

Ochrona tej własności nie może jednak ograniczać zagwarantowanego konstytucyjnie prawa obywateli do edukacji i zdobywania wiedzy. Placówki edukacyjne mają zapewnione specjalne traktowanie na gruncie prawa autorskiego. Nie oznacza to oczywiście, że w szkole z utworów

objętych działaniem prawa autorskiego możemy korzystać dowolnie i bez ograniczeń. Uzasadnieniem są przede wszystkim **potrzeby procesu edukacyjnego**.

Szkoła jest nie tylko miejscem, gdzie z własności intelektualnej się korzysta, lecz także własność intelektualna powstaje. **Twórcami, a więc autorami utworów, mogą być zarówno nauczyciele jak i uczniowie.** Utworem jest praca plastyczna, autorski scenariusz lekcji, artykuł zamieszczony w czasopiśmie pedagogicznym, każda wykonana fotografia, nie tylko artystyczna, a nawet szkolne wypracowanie.

Do scenariusza dołączona jest Karta Pracy, którą uczniowie mogą wypełnić na koniec zajęć. Karta nie zawiera miejsca na wpisanie imienia i nazwiska ucznia. Warto jednak karty zebrać i przeanalizować efekty przeprowadzonych zajęć. **UWAGA:** na dole karty są zamieszczone odpowiedzi, to tylko dla nauczyciela. Przed wydrukowaniem Kart dla uczniów te odpowiedzi trzeba usunąć.

opracowała: Anna Puścińska, ogólnopolski
koordynator akcji Kwietniowi Antypiraci, **CC BY-NC**